

UDK:9 (575.1)

Odiljon TOPILDIYEV,
Namangan davlat pedagogika instituti dotsenti, t.f.n
E-mail: rodilbek@mail.ru

O'zMU professori H.Xudayqulov taqrizi asosida

DEVELOPMENT OF STATE YOUTH POLICY IN THE NEW UZBEKISTAN

Annotation

The article tells about the development of the state youth policy in the country and the creation of a completely new system of work with youth in recent years, about the growing social activity of youth, their sense of involvement in the fate of the Motherland and the people, about the role of youth in building a modern democratic New Uzbekistan.

Key words: Youth, new system, social activity of youth, education, upbringing, youth organizations, unemployed youth, Youth Notebook, Youth - creators of the future, problems of youth, employment of youth.

РАЗВИТИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ МОЛОДЕЖНОЙ ПОЛИТИКИ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

Аннотация

В статье рассказывается о развитии государственной молодежной политики в стране и создании совершенно новой системы работы с молодежью за последние годы, о растущей социальной активности молодежи, ее чувстве сопричастности к судьбе Родины и народа, о роли молодежи в построении современного демократического Нового Узбекистана.

Ключевые слова: Молодежь, новая система, общественная активность молодежи, образование, воспитание, молодежные организации, безработная молодежь, Молодежный блокнот, Молодежь - творцы будущего, проблемы молодежи, занятость молодежи.

YANGI O'ZBEKISTONDA YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATINING RIVOJLANISHI

Аннотация

Maqolada mamlakatda yoshlarga oid davlat siyosatining rivojlanishi va so'ngi yillarda yoshlar bilan ishlash bo'yicha mutlaqo yangicha tizim yaratilgani, yoshlarning ijtimoiy faolligi, Vatan va xalq taqdiriga daxldorlik hissi kuchayib borayotgani, zamonaviy demokratik Yangi O'zbekiston davlatini barpo etishda yoshlarning tutgan o'rnini haqida bayon qilingan.

Kalit so'zlar: Yoshlar, yangicha tizim, yoshlarning ijtimoiy faolligi, ta'lim, tarbiya, yoshlar tashkilotlari, ishsiz yoshlar, Yoshlar daftari, Yoshlar – kelajak bunyodkori, yoshlarning muammolari, yoshlar bandligi.

Kirish. 1991-2025 yillar oralig'ida O'zbekiston Respublikasida yoshlarni ta'lim-tarbiyasi, milliy an'ana, qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, ma'naviy yetuk va jismonan sog'lom barkamol, vatanparvar avlodni voyaga yetkazish, ularning huquq, manfaatlarini himoya qilish borasida keng qamrovli islohotlar amalga oshirildi. Bugun yoshlar masalasiga oid amalga oshirilayotgan islohotlarni izchil va qat'iylik bilan davom ettirish ijtimoiy, siyosiy, demokratik jarayonlarga alohida e'tibor qaratishni taqozo etmoqda.

Bu o'rinda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoevning quyidagi "Yosh avlod ta'lim-tarbiyasi masalasi barcha zamonlarda ham dolzarb ahamiyatga ega bo'lib kelgan. Yoshlar xalqimizning oltin fondi, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ta'lim berish, tarbiyalash muhim masaladir."– degan fikrlari nihoyatda dolzarb ahamiyatga ega bo'lmoqda.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Mavzu bo'yicha quyidagi Oliy ta'limning normativ-huquqiy asoslari, Oliy ta'lim tizimini isloh qilishning meyoriy-huquqiy ta'minoti xususida ayrim mulohazalar, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining oliy ta'lim sohasiga oid farmonlaridan kelib chiqadigan vazifalar xususida ayrim muloxazalar, Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim va tarbiya jarayonlarini tashkil etishning o'ziga xos muaamolari kabi adabiyotlar [1,2,3,4], shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlar – kelajagimiz" Davlat dasturi to'g'risida"gi 2018 yil 27 iyundagi PF-5466-son Farmoni, "Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2022 yil 19 yanvardagi PQ-92-son Qarori, 2025 yil 14 fevral kuni yoshlar bilan videoselektor shaklida o'tgan uchrashuvidagi vazifalar taxlil etildi. [5,6,7]

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot davomida ilmiy manbalarni kompleks tadqiq etish, tarixiy, tizimli-tuzilmaviy, qiyosiy-huquqiy, mantiqiy, aniq sotsiologik, statistika

ma'lumotlari tahlili, induksiya va deduksiya kabi usullar qo'llanilgan.

Tahlil va natijalar. 1991-2025 yillar oralig'ida O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini rivojlantirishga oid qonunchilik hujjatlarni quyidagi guruhlariga ajratib ko'rsatish muhim ahamiyatga ega bo'ladi:

Birinchii guruhga 1991-2000 yillarda qabul qilingan qonun hujjatlarini kiritish maqsadga muvofiq. Bu davrda "O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to'g'risida"gi (1991), "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi (1992), "Ta'lim to'g'risida"gi (1992 yil, 1997 yil tahrirlari) qonunlar, Mehnat kodeksi (1995), Oila kodeksi (1998) va boshqa qator kodekslar, Kadrlar tayyorlash milliy dasturi (1997), Jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish Milliy dasturi (1997) qabul qilindi. O'zbekiston Respublikasi 1991 yilda "Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi"ga, 1992 yilda esa "Bola huquqlari to'g'risidagi xalqaro Konvensiya"ga qo'shildi. O'tgan yillar davomida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston yoshlarini chet mamlakatlarga o'qishga yuborish to'g'risida"gi qaror (1992), "Respublika yosh ijodkorlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi (1993), "O'zbekistonda ta'lim olayotgan yoshlarni rag'batlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" (1993), "O'zbekiston Respublikasining yosh mualliflariga eng yaxshi asarlari va ilmiy ishlari uchun Davlat mukofotini topshirish to'g'risida" (1993) "O'zbekiston o'quvchi yoshlarini taqdirlash va moddiy rag'batlantirish to'g'risida" (1993), "Ijodkor yoshlarning uy-joy sharoitlarini yaxshilash to'g'risida" (1993), "O'zbekiston Respublikasining yosh mualliflariga eng yaxshi asarlari va ilmiy ishlari uchun Davlat mukofotini topshirish to'g'risida" (1993), Bozor islohotlari talablarini hisobga olgan holda qishloq yoshlari kasb-hunar ta'limining yo'nalishini o'zgartirish chora-tadbirlari to'g'risida" (1995), "O'zbekiston Respublikasi "Kamolot" jamg'armasi to'g'risida" (1996), "Huquqiy tarbiyani yaxshilash,

aholining huquqiy madaniyati darajasini yuksaltirish, mutaxassis kadrlarni tayyorlash tizimini takomillashtirish, jamoatchilik fikrini o'rganish ishini yaxshilash haqida"gi (1997 yil 25 iyun), "Ta'lim-tarbiya va kadrlar tayyorlash tizimini tubdan isloh qilish, barkamol avlodni voyaga yetkazish to'g'risida"gi (1997 yil 6 oktabr), farmonlari ham e'lon qilindi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining iqtidorli yoshlarning chet elda ta'lim olishlarini qo'llab-quvvatlash "Umid" jamg'armasini tuzish to'g'risidagi (1997 yil) farmoni, Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti (1999 yil) hamda "Nihol" mukofotini (2000 yil) ta'sis etilishi yoshlar siyosatining rivojlanishida ularning kayfiyatlari, hayotiy maqsadlari, orzu-umidlari, intilishlari, qiziqishlarini ilmiy o'rganish, ulardan to'g'ri xulosa qilishda muhim ahamiyat kasb etdi. 1991-2000 yillar davomida mamlakatda yoshlarga oid qonunchilik va yoshlar tashkilotlarini shakllantirishga alohida e'tibor berildi. Siyosiy partiyalarning yoshlar bilan ish olib boruvchi yoshlar qanotlari shakllandi.

Ikkinchi guruhga 2001 yildan 2016 yilning sentabriga qadar qabul qilingan qonun hujjatlarini kiritish maqsadga muvofiq. Mazkur davrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini o'rganishni tashkil etish to'g'risida"gi 2001 yil 4 yanvardagi Farmoyishi, "Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risida"gi (2008), "Voyaga yetmagan shaxslarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi qonun hujjatlarini takomillashtirilishi munosabati bilan "Voyaga yetmaganlar o'rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risida"gi (2010) qonunlar qabul qilindi. Shuningdek, 2008 yilda Ishga qabul qilish uchun eng kichik yosh to'g'risidagi hamda Bolalar mehnatining og'ir shakllarini taqiqlash va yo'q qilishga doir shoshilinch choralar to'g'risidagi konvensiyalar ratifikatsiya qilindi.

Bundan tashqari bu sohada voyaga yetmaganlar va yoshlar huquqlarini himoya qilish, ularni yanada kengroq qo'llab-quvvatlash maqsadida "Voyaga yetmagan bolalarni farzandlikka va bolalarni oilaga tarbiyaga olish (patronat) to'g'risida"gi Nizomga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritildi (2007), "Yosh oilalarni moddiy va ma'naviy qo'llab-quvvatlashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi farmon (2007) imzolandi, shuningdek, O'zbekistonda bolalar farovonligini ta'minlash bo'yicha Harkat dasturi (2007), Bolalar musiqa va san'at maktablarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash va ularning faoliyatini yanada yaxshilash bo'yicha 2009-2014 yillarga mo'ljallangan Davlat dasturi qabul qilindi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Voyaga yetmaganlar ishlari bo'yicha komissiyalar faoliyatini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 2011 yil 17 yanvardagi qarori qabul qilindi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2014 yil 6 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 2124-sonli qarori, 2016 yilning 10 dekabrda "Kamolot" Yoshlar ijtimoiy harakati Vasiylik Kengashining 65-sonli bayoni bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasida 2016 yilda yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar Dasturlari aynan yoshlarning huquqiy ongi va madaniyatini yuksaltirishni nazarda tutganligi bilan e'tiborga molik bo'ldi.

Uchinchi guruhga 2016 yilning sentabridan boshlab hozirgi kungacha bo'lgan davrdagi olib borilayotgan islohotlar natijasida qabul qilinayotgan meyoriy hujjatlarni kiritish mumkin. Yangi O'zbekistonning davlat siyosatida yoshlarni qo'llab-quvvatlash yetakchi o'ringa ko'tarildi. Bu sifat va samara bosqichi bo'lib bu davr orasida O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi yangi tahrirdagi Qonuni (2016 yil 14 sentabr) qabul qilindi. 2017 yil 30 iyunda O'zbekiston yoshlar ittifoqi tashkil etildi va uning asosiy maqsadi yoshlarning barcha tashabbuslarini qo'llab-quvvatlashga qaratildi. O'z navbatida, "O'zbekiston Respublikasida yoshlar kunini belgilash to'g'risida"gi qonun bilan 30 iyun – "Yoshlar kuni" deb e'lon qilindi.[8] Buning natijasida mamlakatda yoshlar kuni bayram sifatida nishonlana boshladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mahalla institutini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi (2017 yil 3 fevral), "O'rta maxsus kasb-hunar ta'limi muassasalari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi

(2017 yil 14 mart), "O'zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini takomillashtirishga doir kompleks chora-tadbirlar to'g'risida"gi (2017 yil 18 iyul), "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish va sohani rivojlantirishni yangi bosqichga ko'tarish to'g'risida"gi (2017 yil 28 iyul), "Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini rivojlantirish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ib qilish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar to'g'risida"gi (2017 yil 13 sentabr), "Oliy ta'lim muassasalariga kirish uchun nomzodlarni maqsadli tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi (2017 yil 26 sentabr), "Mard o'g'lon" Davlat mukofoti bilan taqdirlash to'g'risida"gi (2018 yil 28 iyun) qarorlari hamda 2017 yil 5 iyuldagi "Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O'zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo'llab-quvvatlash to'g'risida"gi, "Umumiy o'rta, o'rta maxsus va kasb-hunar ta'limi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi (2018 yil 25 yanvar), "Yoshlar – kelajagimiz" Davlat dasturi to'g'risida"gi (2018 yil 27 iyun) farmonlari, "O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi akademik litseylarining faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi (2017 yil 26 sentabr), "Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi (2018 yil 23 fevral) qarorlar, "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi"ni [9] (2019 yil 8 oktabr), "Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi (2022 yil 19 yanvar) kabi prezident qaror va farmonlari qabul qilindi. Ushbu qaror va farmonlar Yangi O'zbekistonda bevosita yoshlar siyosatini yuksaltirishga qaratilganligi bilan nihoyatda dolzarb hamda ahamiyatli sanaladi. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi" (2021 yil 18 yanvar) qarorining qabul qilinishi, Birlashgan Millatlar Tashkilotining 2030 yilgacha Barqaror rivojlanish maqsadlari, 2030 yilgacha mo'ljallangan "Yoshlar strategiyasi", Yoshlar manfaatlari bo'yicha butunjahon harakatlar dasturi kabi meyoriy hujjatlarda yoshlarga oid davlat siyosatini yangi bosqichga olib chiqish, ular bilan ishlashning vertikal tizimini yaratish, yoshlar muammolarini bevosita mahallalarda hal etish, ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy va tarbiyaviy ishlarning samaradorligini yanada oshirishga alohida e'tibor qaratilishi yanada rivojlantirilmoqda.

Yoshlarga oid davlat siyosatining ushbu uchinchi guruhi Yangi O'zbekistonda sifat va samara bosqichi bo'lib, bevosita yoshlarning huquq, manfaatlari, ijtimoiy himoyasiga daxldor meyoriy-huquqiy hujjatlarning qabul qilinishi muhim ahamiyatga ega bo'lmoqda. Ayniqsa, 2017 yilning sentabrida Birlashgan millatlar tashkiloti Bosh Assambleyasining 72 sessiyasida hamda 2018 yilning iyunida Xitoyning Sindao shahrida Shanxay hamkorlik tashkilotiga a'zo davlatlar rahbarlarining sammitida yoshlar muammosiga xalqaro miqyosda e'tibor qaratilgani bilan ham Yangi O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatida yangi tizim yaratilgani bilan dunyo mamlakatlari orasida alohida ajralib turganligini ko'rish mumkin.

Bugun dunyoda besh yoshgacha bo'lgan bolalarning qariyb to'rtdan biri to'yib ovqatlanmayotganligi, 260 milliondan ziyod yosh bola maktabda o'qimayotganligi, rivojlanayotgan mamlakatlarda maktab yoshidagi kichik bolalarning 60 foizida hamon minimal ta'lim olish imkoniyati mavjud emasligi kabi muammolarni borligi barchani o'ylashga majbur qilmoqda. Bu o'rinda O'zbekiston Respublikasida 2017 yildan boshlab yoshlar bilan ishlash bo'yicha mutlaqo yangicha tizimni yaratilishi mamlakat yoshlariga barcha sohalarida yaratilayotgan imkoniyatlar darajasini yanada oshirdi. Yoshlarning ijtimoiy faolligi, Vatan va xalq taqdiriga daxldorlik hissi kuchayib borayotgani, zamonaviy demokratik Yangi O'zbekiston davlatini barpo etishda yoshlarning munosib ishtirok etayotgani barchani quvontirmoqda. O'zbekistonda ilk bor ishsiz yoshlar bandligini ta'minlashga qaratilgan mutlaqo yangi tizim – "Yoshlar daftari"ning joriy etilishi yoshlarga oid siyosatni yangi sifat bosqichiga ko'targanligini ko'rsatmoqda. Natijada o'tgan qisqa davr ichida respublikada yashayotgan 18-30 yoshdagi minglab ijtimoiy himoyaga, iqtisodiy qo'llab-quvvatlashga muhtoj, ishsiz yoshlar "Yoshlar daftari"ga kiritilib, ularning muammolarini hal

qilish uchun hududlarda "Yoshlar jamg'armalari" orqali zarur mablag' ajratildi. Buning natijasida yoshlarning mavjud muammolari xal qilinmoqda.

Bugungi kunda Taraqqiyot strategiyasi [10] doirasida "Yoshlar – kelajak bunyodkori", "Obod qishloq", "Obod mahalla", "Aqlli shahar" kabi keng qamrovli dasturlarni amalga oshirishda aynan ana shunday tashabbuskor, har bir masalaga yangicha yondashadigan yoshlarni faol ishtirok etayotgani muhim ahamiyat kasb etmoqda. Yoshlar masalasiga oid davlat dasturlarini amalga oshirilishi sohada yangicha tizimning yaratilganini ko'rsatmoqda.

2025 yil 14 fevralda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning yoshlar bilan videoselektor shaklida o'tgan uchrashuvda yoshlar uchun yaratilayotgan imkoniyatlarni yanada kengaytirish chora-tadbirlari muhokama etildi. Uchrashuvda "O'zbekiston aholisining 60 foizini yoshlar tashkil etishi, har yili mehnat bozoriga 600 mingdan ortiq yigit-qizlar kirib kelmoqda, 2030 yilga borib, bu ko'rsatkich 1 million nafarga yetadi" – deb prezident ta'kidlab o'tdi [11].

Bu o'rinda yoshlarning bandligini ta'minlash, ularga sharoit yaratish davlatning ustuvor siyosatiga aylanib o'tgan 8 yil davomida yosh tadbirkorlar soni 3 karra ko'payib, ular bugun biznes vakillarining salkam 40 foizini tashkil etmoqda. "Yoshlar daftari" ijtimoiy reestri orqali 2024 yili 180 ming nafar yoshlarga 345 milliard so'mlik yordam ko'rsatildi. O'tgan davr mobaynida oliy ta'lim muassasalari soni 3 barobarga oshirilgani natijasida 42 foiz yoshlar oliy ta'lim bilan qamrab olindi.

Ayniqsa keyingi yillarda xotin-qizlarga yaratilayotgan imkoniyatlar yanada rivojlantirilmoqda. Xotin-qizlarning shartnoma to'lovi davlat tomonidan qoplab berilayotgani hisobiga, ularning soni 11 karra ko'paydi. Bugun oliy ta'lim muassasalari talabalarining 52% dan ortig'ini qizlar tashkil etmoqda. Magistraturada o'qiydigan qizlarning 15 ming nafariga kontrakt puli to'lab berildi va 6,2 ming xotin-qizlar ilmiy faoliyat bilan shug'ullanib kelishmoqda. Hozirgi vaqtda dunyodagi nufuzli universitetlarda 1 ming 500 dan ziyod talaba yoshlar tahsil olmoqda. Ilmiy darajali yosh olimlar soni ham 2 karra ko'payib, 4 ming nafardan oshdi. 2025 o'quv yilidan boshlab sharoiti og'ir oilalardagi iqtidorli yoshlarni xorijda o'qitish bo'yicha "Yorqin kelajak" loyihasi boshlanishi belgilandi. Ushbu loyiha doirasida kamida 200 nafar qizlar har yili dunyoning nufuzli oliygohlariga o'qishga yuborilishi belgilandi [12].

Yangi O'zbekistonda yoshlar orasida mutolaa madaniyatini rivojlantirish umummilliy harakatga aylandi. An'anaviy tarzda o'tkazilayotgan "Yosh kitobxon" tanlovi ishtirokchilari soni 3 millionga yetdi. Ayniqsa, so'nggi yillarda yoshlar orasida chet tillarni o'rganishga qiziqish keskin kuchaydi. So'nggi 3 yilda til o'rganayotgan yoshlar soni 2 millionga yetgan bo'lsa, "IELTS" imtihonidan yuqori ball olganlar 5 karra kupaygan. Bu natijalarning barchasini asosida mamlakatda olib borilgan yoshlarga oid davlat siyosatining yangicha tizimini ko'rish mumkin.

Xulosa va takliflar. Yuqoridagilardan kelib chiqib xulosa qilinsa, O'zbekiston Respublikasida rivojlantirib borilayotgan yoshlar siyosatiga oid yangi tizim xalqaro jamoatchilik tomonidan ham e'tirof etilmoqda. O'zbekiston Birlashgan Millatlar Tashkilotining "Yoshlar – 2030" strategiyasini jadal amalga oshirayotgan 10 ta davlat qatoridan joy oldi.

Bugun mamlakatda ishsizlikni kamaytirish, yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bir qator amaliy ishlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, Yoshlar agentligi huzurida jamg'arma tuzilib, unga 100 million dollar mablag' ajratildi. Endi

tadbirkor yoshlarga 2,5 milliard so'mgacha imtiyozli kreditlar beriladi va startap loyihalariga 2 milliard so'mgacha investitsiya kiritiladi.

Oliy ta'lim muassasasi bitiruvchilarining bandligini ta'minlash bo'yicha ham yangi tizim yo'lga qo'yilishi belgilab berildi. Buning uchun Milliy bankka 100 million dollar yo'naltirilib, ularning tashabbus va g'oyalari loyihaga aylantirish bo'yicha bank xizmatlari joriy etiladi. Oliy ta'lim muassasasi bitiruvchilarni ish bilan ta'minlash bo'yicha hokimlar, bank va korxona rahbarlaridan iborat komissiya tuziladi.

Aloqabank yoshlarning biznes loyihalarini qo'llab-quvvatlovchi tayanch bankka aylantirilib, unga 200 million dollar beriladi. Aloqabank o'zini-o'zi band qilgan yoshlarning loyihalarini uchun 100 million so'mgacha 7 yil muddatga imtiyozli mikroqarz ajratadi.

Yakka tartibdagi tadbirkor bo'lgan, kamida 20 nafar yoshni ishga olib, kichik korxona ochgan va o'quv markazi tashkil qilgan yosh tadbirkorlarga 7 yil muddatga 5 milliard so'mgacha imtiyozli kreditlar beriladi. Xizmat ko'rsatish sohasida yoshlarni ishga olib, kamida 3 million so'm oylik to'lagan korxonalarga ijtimoiy soliq 1 foiz bo'ladi.

Shuningdek, chekka hududlarda chet tillariga ixtisoslashgan o'quv markazlari ochgan malakali yoshlarga 120 million so'mgacha foizsiz ssuda beriladi. Xususiy o'quv markazlarida xorijiy tillarni o'rganadigan yoshlarga to'lovlari "2+6" oy shaklida qoplab beriladi. IT sohasida "Bir million dasturchi" loyihasiga qo'shimcha 300 ming yoshlar jalb etiladi.

Kambag'allikdan chiqishning eng samarali yechimi ham – bu ta'lim. Shu bois bunday oilalar farzandi foizsiz ta'lim krediti, qo'shimcha grant, shartnoma to'loviga yordam orqali o'qishga rag'batlantiriladi. Bilimga chanqoq, lekin oilaviy sharoiti og'ir bo'lgan yoshlarni xorijda o'qitish bo'yicha yangi tizim – "Yorqin kelajak" loyihasi joriy etiladi.

Yoshlar agentligi xorijda o'qiyotgan har bir talabaga bosh-qosh bo'ladi. Bilimli yigit-qizlar dunyoning "Top-100" oliygohlariga o'qishga yuboriladi hamda o'qish va yashash xarajatlari qoplab beriladi. Chet elda o'qib kelganlar milliy kadrlar zaxirasiga kiritilib, davlat organlariga tanlovsiz ishga olinadi.

Yoshlarda vatanparvarlik hissini kuchaytirish maqsadida 10-11-sinf o'quvchilari o'rtasida "Vatan tayanchi" harakati boshlandi. Unga 300 mingdan ziyod yoshlar qamrab olindi. Endi bu harakat kasb-hunar maktabi, texnikum va xususiy ta'lim tashkilotlarida ham yo'lga qo'yilib, 1 million o'quvchi qamrab olinadi. Ular o'rtasida turli tanlov va musobaqalar tashkil etiladi. Mahallalarda "Shijoat va g'ayrat" sport o'yinlari o'tkaziladi. G'olib mahallalarga sport inshooti quriladi va anjomlar bilan ta'minlanadi. "Vatan tayanchi" hamda "Shijoat va g'ayrat" musobaqalari g'oliblariga harbiy bilim yurtlariga kirish uchun tavsiya berilishi belgilandi.

Demak, bilimli, jismonan sog'lom, ma'naviyatli yoshlar mamlakat taraqqiyoti va kelajagini belgilab beruvchi hamda jamiyatda ijobiy o'zgarishlarni amalga oshirishda asosiy bunyodkor kuchdir. Yoshlarga oid davlat siyosati avvalo har bir davlatning ichki siyosati bo'lib, yoshlar va davlat o'rtasidagi munosabatlarni muvofiqlashtirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, yoshlarga oid davlat siyosati hech qachon yakunlangan tizimni anglatmaydi. Bu sohada izchil islohotlar davr talabi va mavjud shart-sharoitdan kelib chiqib rivojlantirib boriladigan uzluksiz jarayondir. Yangi O'zbekistonda ham yoshlarga oid olib borilayotgan davlat siyosati mutlaqo yangicha tizim asosida rivojlantirib borilmoqda.

ADABIYOTLAR

1. Topildiev V.R. Oliy ta'limning normativ-huquqiy asoslari. – Toshkent., 2018. 356. B.
2. Topildiev, V.R., Oliy ta'lim tizimini isloh qilishning me'yoriy-huquqiy ta'minoti xususida ayrim mulohazalar // Sovremennoe obrazovanie, 2017. (6), 8-14.
3. Topildiev V.R., O'zbekiston Respublikasi Prezidentining oliy ta'lim soxasiga oid farmonlaridan kelib chiqadigan vazifalar xususida ayrim muloxazalar // "Mirzo Ulug'bek buyuk mutafakkir olim va davlat arbobi" mavzusidagi xalqaro ilmiy anjuman materiallari. –T., 2024. 1057-1065 betlar.
4. Topildiyev V. Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim va tarbiya jarayonlarini tashkil etishning o'ziga xos muammolari. Sotsiologiya va huquq, Ilmiy jurnali 2-son11-21 betlar.

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2025 yil 14 fevral kuni yoshlar bilan videoselektor shaklida o'tgan uchrashuvi // Xalq so'zi, 2025 yil 14 fevral.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2022 yil 19 yanvardagi PQ-92-son Qarori. // Xalq so'zi, 2022 yil 20 yanvar.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2025 yil 14 fevral kuni yoshlar bilan videoselektor shaklida o'tgan uchrashuvi // Xalq so'zi, 2025 yil 15 fevral
8. <https://lex.uz/docs/3317994>
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi" // Xalq so'zi, 2019 yil 9 oktyabr.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi" PF-60-son Farmoni // Xalq so'zi, 2022 yil 28 fevral
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2025 yil 14 fevral kuni yoshlar bilan videoselektor shaklida o'tgan uchrashuvi // Xalq so'zi, 2025 yil 14 fevral.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2025 yil 8 mart – Xalqaro xotin-qizlar kuni munosabati bilan o'tkazilgan tantanali marosimda so'zlagan nutqi. // Xalq so'zi, 2025 yil 7 mart.
13. <https://jch.kun.uz/news/2025/03/07/cizlarni-qollab-quvvatlashdan-hech-qachon-charchamaymiz-prezident-xotin-qizlarni-tabrikladi>